

УДК 342.85.340.114

Мирослав Ковалів

Національний університет «Львівська політехніка»,
Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права,
канд. юрид. наук, професор
mkovaliv@ukr.net

Любов Гулак

Національний університет «Львівська політехніка»,
Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти,
доцент кафедри адміністративного та інформаційного права,
канд. юрид. наук

ЮРИДИЧНА ПРЕВЕНЦІЯ У КОНТЕКСТІ ШИРОКОГО ТА ВУЗЬКОГО РОЗУМІННЯ

<http://doi.org/10.23939/Law2020.28.190>

© Ковалів М., Гулак Л., 2020

Стаття присвячена розгляду теоретичних підходів до визначення терміну «юридична превенція» у контексті широкого та вузького розуміння. Досліджено різні наукові підходи до визначення терміну «юридична превенція» з погляду на кримінальне, кримінальне процесуальне, цивільне, адміністративне законодавство, законодавство про працю. Розкривається сутність поняття «юридична превенція» як профілактика, запобігання та підкреслені всі основні аспекти, пов'язані з нормативно-правовим регулюванням щодо правового явища, яке досліджується. Звертається увага на те, що в превенції злочинності та правопорушень, вкрай актуальним постає питання методів, завдяки яким реалізуються профілактичні дії.

Наголошено на тому, що в юридичній літературі відсутня єдність у питанні сутності юридичної превенції. Одні вчені стверджують про превентивну функцію юридичної відповідальності, інші вважають за можливе виділити превентивну функцію права. Натомість, підкреслено, що юридична превенція явище багатопланове та багатоаспектне, однак, зауважено, що її не можна зводити лише до функції права.

Вказано, що юридична превенція проявляється у вигляді техніко-юридичного інструментарію: використання в нормативних актах термінології, пов'язаної з попередженням (терміни «припинення», «запобігання»); використання переліку (в Кримінальному процесуальному кодексі України, використовується перелік запобіжних заходів); використання виключення (випадки початку проведення оперативно-розшукових заходів без наявного судового рішення в порядку винятку).

Акцентовано на тому, що в науці адміністративного права адміністративна превенція як юридичне поняття і органічна частина теорії адміністративного права розглядається з таких позицій, як: профілактика негативної соціальної поведінки суб'єктів і суспільно небезпечних наслідків, що здійснюється в установленому законом порядку; форма реалізації права; систематизована група заходів адміністративно-правового примусу; як метод державного управління; сукупність певних юридичних норм (правил по-

ведінки), тобто, субінститут, який носить комплексний характер з переважанням адміністративно-правових норм, що встановлюють певну систему примусових заходів і умов застосування; правовідносини вертикального характеру, що припускають юридичну нерівність суб'єктів, пануючого або керуючого суб'єкта та підвладної фізичної або юридичної особи, тобто, керованого суб'єкта).

Ключові слова: юридична превенція, профілактика, правопорушення, функції, запобігання правопорушенням, правовий вплив.

Постановка проблеми. На рубежі XXI століття нові, негативні тенденції зміни злочинності стали серйозною перешкодою на шляху становлення демократичних інститутів і економічних основ державності. Деяке зниження статистичних показників злочинності не дає підстав вважати, що правоохоронні органи ефективно її контролюють. Конституція України зобов'язує органи виконавчої влади регулярно проводити активну роботу щодо вдосконалення засобів і методів боротьби зі злочинністю та правопорушеннями. У ситуації, що склалася назріла необхідність дослідження наукових і прикладних проблем перебудови системи боротьби зі злочинністю в частині створення ефективного механізму стримування злочинної поведінки і ліквідації наслідків злочинних проявів.

Аналіз дослідження проблеми. Важливе значення для розробки проблеми мали також праці вчених-правознавців В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурки, А. І. Берлача, Ю. П. Битяка, Н. П. Бортник, О. П. Віхрова, П. В. Діхтієвського, І. С. Гриценка, Є. В. Додіна, Р. А. Калюжного, А. А. Козловського, Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, В. І. Курила, Є. В. Курінного, Р. С. Мельника, В. Я. Настюка, Н. М. Оніщенко, В. Л. Ортинського, О. І. Остапенка, Г. І. Петрова, А. О. Селіванова, О. І. Харитонової, Ю. С. Шемчушенка та інших.

Мета статті – дослідити теоретичні аспекти юридичної превенції як правовий феномен, проблему визначення категоріального статусу.

Виклад основного положень. Розширення уявлень про юридичну превенцію передбачає більш активне використання широкого підходу до цього явища. Юридична превенція детермінована потребами суспільства та держави в стабільності, безпеки та розвитку. Юридична превенція присутня в системі норм законів і підзаконних нормативно-правових актів про завдання попередження, проявляється в діяльності суб'єктів права.

Юридична превенція проявляється у вигляді техніко-юридичного інструментарію: використання в нормативних актах термінології, пов'язаної з попередженням (терміни «припинення», «запобігання»); використання переліку (в Кримінальному процесуальному кодексі України, використовується перелік запобіжних заходів); використання виключення (випадки початку проведення оперативно-розшукових заходів без наявного судового рішення в порядку винятку).

В юридичній літературі відсутня єдність щодо питання про сутність юридичної превенції. Одні вчені стверджують про превентивну функцію юридичної відповідальності, інші вважають за можливе виділити превентивну функцію права. Юридична превенція явище багатопланове та багатоаспектне. Її не можна зводити до функції права.

У широкому сенсі юридична превенція є превенція в праві. Це сукупність норм права, правозастосовної практики, правової культури державних органів і інститутів громадянського суспільства. У змістовному відношенні юридична превенція включає регулятивну і охоронну функції для попередження негативних соціальних явищ.

До правових негативних явищ треба віднести правопорушення. До соціальних негативних явищ відносяться алкоголізм, наркоманію, безробіття.

Юридична превенція покликана попереджати негативні соціально-правові явища. Попередження правопорушень є основним призначенням юридичної відповідальності, юридична превен-

ція найбільшою мірою досліджена в науці кримінального права та криміналістиці. В інших галузях правової науки питанням юридичної превенції вчені приділяли менше уваги. Це не випадково, оскільки одне з перших теоретичних обґрунтувань запобіжного впливу правових норм мало місце в науці кримінального права.

Слід зазначити, що в науці кримінального права юридична превенція розглядається як державно-правове явище, що складаються з під функцій: загальної, спеціальної, індивідуальної профілактики, запобігання, припинення злочинів [1, с. 118].

Кримінально-правова превенція є напрямом діяльності держави щодо впливу на причини поведінки, що порушує право і умови, які цьому сприяють.

У науці адміністративного права адміністративна превенція як юридичне поняття і органічна частина теорії адміністративного права розглядається з погляду: профілактики негативної соціальної поведінки суб'єктів і суспільно небезпечних наслідків, здійснюваної в установленому законом порядку; форми реалізації права; систематизованої групи заходів адміністративно-правового примусу; як метод державного управління; сукупність певних юридичних норм (правил поведінки), тобто, субінститут, що носить комплексний характер з переважанням адміністративно-правових норм, що встановлюють певну систему примусових заходів і умов застосування; правовідносини вертикального характеру, що припускають юридичну нерівність суб'єктів, пануючого або керуючого суб'єкта та підвладної фізичної або юридичної особи, тобто, керованого суб'єкта.

На думку Я. О. Лакійчук, превенція – це діяльність уповноважених державних органів, яка має комплексний характер і передбачає застосування спеціальних заходів, спрямованих на попередження та запобігання порушенню суспільних відносин у різних галузях життєдіяльності суспільства, профілактику таких порушень, тобто усунення негативних явищ процесів та інших детермінант протиправної поведінки [2, с. 168].

У кримінології під превенцією (запобіганням) розуміється діяльність, що передує злочину. Кримінологічне попередження ґрунтується на методах переконання і методах некарного примусу (адміністративне покарання).

Аналізуючи превенції в кримінології, О. М. Бандурка приходять до висновку про те, що попередження є діяльність, заснована на цілому комплексі заходів: економічного, соціального, політичного, правового і організаційно-управлінського характеру, спрямована на виявлення та корекцію кримінологічних чинників злочинності. У кримінології превенція виступає як соціально-правове явище, а не повністю юридичне.

Підхід до природи криміналістичної превенції запропонований О. М. Бандуркою і О. М. Литвиновим, як протидія злочинності, розуміють як особливий інтегрований, багаторівневий об'єкт соціального управління, який становить різноманітну за формами діяльність відповідних суб'єктів (державних, недержавних органів та установ, громадських формувань та окремих громадян), які взаємодіють у вигляді системи різнорідних заходів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність із метою зниження інтенсивності процесів її детермінації на усіх рівнях, нейтралізації дії її причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до певного рівня [3, с. 169].

У кримінальному процесі превенція розглядається в якості заходів процесуального примусу (затримання підозрюваного, обрання запобіжного заходу). Заходи процесуального примусу розглядаються як дієвий правовий інструмент профілактичної діяльності в досудовому розслідуванні та за розгляду справи судом. Своєчасно прийняті процесуальні заходи та рішення (про відкриття провадження, винесення окремої ухвали або постанови, заходи процесуального примусу, прийняття слідчим подання в порядку КПК) попереджають вчинення нових правопорушень.

Розкриття злочинів слугує превенцією злочинів надалі, здійснює виховний вплив на всіх обізнаних людей. У науці оперативно-розшукової діяльності використовується діяльнісний підхід до превенції, за якого запобігання злочинам є діяльністю, комплексом оперативно-розшукових заходів.

Зокрема, вчені у галузі кримінології розуміють під превенцією запобігання суспільно-небезпечного діяння ще до моменту, коли особа приступить до приготування або замаху на нього за допомогою оперативно-розшукових заходів профілактичного характеру.

А. В. Штанько аналізуючи захисту функцію цивільного права вказує на профілактичну (превентивну) функцію в системі цивільного права, розкриває її зміст крізь призму правових дозволів, заборон, обов'язків, правовідносин, актів реалізації суб'єктивних прав і обов'язків [4, с. 42]. Пріоритетне значення автор відводить дозволам, а не заборонам і обов'язкам.

У трудовому праві під превенцією розуміють попереджувальний правовий вплив на суспільні відносини, що становлять предмет трудового права, здійснюваного суб'єктами трудового права. Превенцію розглядають як самостійну функцію трудового права.

На рівні галузевих юридичних наук в питаннях розуміння природи превенції немає єдиної позиції. Кожній галузі права характерна своя превентивна функція, специфічний зміст якої обумовлено предметом, методом та іншими складовими механізми правового регулювання.

У більшості досліджень погляд на юридичну превенції пов'язаний з системою засобів, способів попередження правопорушень, заходами юридичної відповідальності.

Багатомовний юридичний словник-довідник дає визначення превенції, що означає попереджати, запобігати, означає систему заходів, спрямованих на попередження злочинів [5, с. 340].

Юридична превенція або попередження діє не тільки щодо правопорушень. На цю обставину вказують дослідники загальнотеоретичних аспектів юридичної превенції. У зв'язку з адаптацією національного законодавства до вимог Європейського Союзу, вченими робиться спроба загальнотеоретичного аналізу юридичної превенції. Поступово формується широкий (загальнотеоретичний) підхід до цього поняття. На наш погляд, до вузького підходу належить галузеве розуміння явища, а до широкого підходу – загальнотеоретичне.

Розуміння юридичної превенції у вузькому аспекті є обмеженим, оскільки юридична превенція є напрямом діяльності держави, то вона не може бути націлена на частину неправомірної поведінки. Юридична превенція повинна бути націлена на всі види неправомірної поведінки, незалежно від галузевої кваліфікації, тому юридична превенція не повинна обмежуватися однією чи лише декількома сферами.

Ю. Д. Батан, розглядаючи питання про місце превенції у правовому регулюванні, зазначає, що у науковій літературі наявні кілька основних функціоналістських розуміннь стосовно місця превенції та її співвідношення з функціями права: превентивна підфункція є частиною охоронної функції права; превенція є метою або функцією існування лише юридичної відповідальності; превенція є відносно самостійною функцією кримінального права; превенція є відносно самостійною функцією права загалом [6, с. 29].

А. А. Данченко розглядаючи превентивну функцію права, визначив превенцію в юридичному плані так: це оберігання людини, суспільства і держави від протиправних посягань та інших негативних явищ, недопущення порушення соціальних зв'язків, суспільних відносин, прав і законних інтересів громадянина, суспільства, держави [6, с. 27].

На нашу думку, юридична превенція у широкому розумінні – це сукупність правових засобів і способів, спрямованих на попередження порушень прав і законних інтересів особи, суспільства, держави, на запобігання настанню негативних явищ і наслідків.

Запобігання та недопущення може здійснюватися юридичними (норми права) та неюридичними засобами (релігійні норми і норми моралі).

Погляд на юридичну превенції повинен лежати крізь призму юриспруденції, оскільки треба розмежовувати явища юридичні та неюридичні. Необхідно враховувати, що неюридичні чинники здатні визначальним чином впливати на правове регулювання, на здійснення та ефективність юридичної превенції.

Загальнотеоретичний підхід до превентивної термінології може полягати в тому, що превенція є родовим поняттям, яке включає профілактику та припинення. Сутність профілактики полягає

в подоланні умов та причин об'єкта профілактики. Припинення передбачає недопущення продовження конфлікту (правопорушення) й / або принаймні мінімізацію шкідливих або небезпечних наслідків [7, с. 16].

У науковій літературі з питань профілактики правопорушень юридичну превенцію пов'язують із сукупністю правових засобів і способів, виключаючи розуміння превенції в інших аспектах, наприклад, як правового інституту.

На наш погляд, якщо проаналізувати окремі нормативно-правові акти можна побачити, що юридична превенція включає різні засоби: правові, організаційні, інституційні тощо.

Прикладом може слугувати Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції» [8].

Попередження окремих видів негативних явищ може спиратися на системну нормативно-правову основу від акту вищої юридичної сили до підзаконних актів, на що звертає увагу Ю. Д. Батан у дослідження «Про юридичну базу реалізації превенції: чи можна вважати конституцію законом про профілактику?» [9].

Г. Р. Парханов, досліджуючи адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України, зазначає, що превентивна діяльність спирається на ієрархічну правову основу [10, с. 83]:

1. Норми Конституції забороняють пропаганду або агітацію, що збуджує соціальну, расову, національну, або релігійну ненависть і ворожнечу; забороняють створення і діяльність громадських об'єднань, чії цілі та дії спрямовані на насильницьку зміну основ конституційного ладу та порушення територіальної цілісності України, підрив безпеки держави, створення незаконних збройних формувань. Кожен зобов'язаний неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

2. Норми законів, що розвивають конституційні принципи. Наприклад, Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII «Про Національну поліцію» визначають основні принципи забезпечення безпеки і зміст діяльності щодо забезпечення безпеки, визначаючи превентивні поліцейські заходи (стаття 31). Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом», закріплює правові та організаційні засади протидії тероризму, які реалізуються підрозділами Національної поліції [11; 12].

3. Укази глави держави превентивного характеру. Наприклад, Указ Президента України від 25 лютого 2017 року № 47 / 2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України», який вказує на необхідність взаємодії державних органів та посадових осіб у боротьбі з негативним впливом на населення, посилення заходів направлених на інформаційну незалежність та безпеку [13].

Крім нормативної, важливо враховувати існування організаційно-правових основ юридичної превенції, які проявляється в таких інститутах, як громадський контроль за дотриманням законодавства (незалежні експерти в складі конкурсних, поліцейських комісій), антикорупційна експертиза правових актів та проєктів, декларування доходів і витрат державними службовцями.

З огляду на загальнотеоретичні, прикладні та галузеві підходи, треба зазначити, що природа юридичної превенції залишається не вивченою належною мірою, оскільки вона трактується як мета покарання, в інших випадках вчені говорять про превентивні функції юридичної відповідальності, підвиді охоронної функції або самостійну функцію права.

Превентивний вплив юридичної відповідальності потрібно ставити на чільне місце, оскільки норми, що закріплюють юридичну відповідальність, покликані впливати на поведінку суб'єктів суспільних відносин з метою формування правомірної поведінки та попередження протиправної.

Аналіз юридичної превенції з погляду загального арсеналу правових засобів, а не тільки заходів юридичної відповідальності, є на нашу думку основним, оскільки попередження правопорушень це комплексна проблема, вирішення якої не можна пов'язати тільки з покаранням. Реалізація правового оформлення розвивається в галузевому законодавстві у межах єдиного правового простору, зміцнюючи взаємозв'язок Конституції України та правової системи, гармонійно вибудовуючи структуру, зміст,

забезпечуючи адаптацію національного законодавства до вимог Європейського Союзу, кореляцію законодавства, вказуючи на правові відношення, які можуть бути передбачуваними і тому мати практичне застосування, що укріплює конституційний правопорядок [14, с. 56].

Водночас, юридичну превенцію складно розглядати в якості самостійної функції права, оскільки у превенції відсутній однорідний вплив на суспільні відносини відмінний від регулятивного і охоронного.

На наш погляд, юридичною превенцією охоплюються різні правові явища: норма права, інститут права, функція права, вид юридичної діяльності, техніко-юридичний інструментарій, цілі і завдання правового регулювання, стимули в праві. Різні правові засоби можуть бути використані для огорожі від правопорушень схильних осіб. Серед засобів можуть бути не тільки санкції, а й заохочувальні норми, норми про наділення осіб деякими правами, наприклад, правом на необхідну оборону. З огляду на багатогранність юридичної превенції, на наш погляд, важливість набуває інституційний підхід до її вивчення.

Інституційний підхід до юридичної превенції полягає в розумінні юридичної превенції як комплексний інститут права.

У загальному вигляді юридичну превенцію можна визначити як сукупність передбачених у праві механізмів реагування державних і громадських інститутів на можливі негативні явища, однак категорія «юридична превенція» дуже багатогранна.

Висновки. Юридична превенція – це комплексне правове явище, для розуміння якого доцільно розглядати два основні аспекти – інституційний та функціональний. Превенція є комплексним міжгалузевим інститутом права, який має відносно самостійну нормативно-правову відкриту систему, що об'єднує матеріальні та процесуальні норми, які регулюють поведінку та спеціалізовані правові норми, що визначають дефініції, мету, принципи, об'єднані спільною метою юридичної регламентації процесу правового регулювання, реалізація якого дасть можливість реагувати на поведінку суб'єкти до вчинення правопорушення з дотриманням встановленим законодавством прав і свобод людини та громадянина.

У функціональному аспекті превенція розглядається як напрям правового впливу на суспільні відносини, у межах якого забезпечується профілактика протиправної поведінки, прогнозування імовірнісних ризиків перспективних викликів і загроз, з виробленням стандартів оптимальної поведінки в проблемних ситуаціях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандурка О. М. (2014). Профілактика злочинності. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. № 1. С. 115–124.
2. Лакійчук Я. О. (2019). Адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності поліції: дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.07. Київ. 219 с.
3. Бандурка О. М., Литвинов О. М. (2015) Система протидії злочинності: поняття та сутність. Вісник Кримінологічної асоціації України. № 2. С. 168–177.
4. Штанько А. (2015). Захисна функція цивільного права. Вісник Національної академії прокуратури України. 2015. № 3 (41). С. 39–45.
5. Багатомовний юридичний словник-довідник (2012). / І. О. Голубовська, В. М. Шовковий, О. М. Лефтерова та ін. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 543 с.
6. Батан Ю. Д. (2017). До питання про місце превенції у правовому регулюванні. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. № 10. С. 25–31.
7. Батан Ю. Д. (2017). Поняттєво-категорійний апарат превенції як призначення права. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. Випуск 4. С. 11–19.
8. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. ст. 2056.
9. Батан Ю. Д. (2018). Про юридичну базу реалізації превенції: чи можна вважати конституцію законом про профілактику? Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. № 1. С. 7–13.
10. Парханов Г. Р. (2019). Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.07. Київ. 237 с.
11. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. ст. 379.
12. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 р. № 638-IV. Відомості Верховної Ради

України. 2003. № 25. ст. 180. 13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25.02.2017 р. № 47 / 2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>. 14. Єсімов С. (2019) Реалізація конституційного оформлення правопорядку в умовах наявності конституційних ризиків. Соціально-правові студії. Випуск 3 (5). С. 52–57.

REFERENCES

1. Bandurka O. M. (2014). Profilaktyka zlochynnosti. Visnyk Pivdennoho rehional'noho tsentru Natsional'noyi akademiyi pravovykh nauk Ukrainy. No. 1. S. 115–124. 2. Lakiychuk YA. O. (2019) Administratyvno-pravove zabezpechennya preventyvnoyi diyal'nosti politysiyi: dys. ... kand. yuryd. nauk: spets.: 12.00.07. Kyiv. 219 s. 3. Bandurka O. M., Lytvynov O. M. (2015). Systema protydyi zlochynnosti: ponyattya ta sutnist'. Visnyk Kryminolohichnoyi asotsiatsiyi Ukrainy. No. 2. S. 168–177. 4. Shtan'ko A. (2015). Zakhysna funktsiya tsyvil'noho prava. Visnyk Natsional'noyi akademiyi prokuratury Ukrainy. No. 3 (41). S. 39–45. 5. Bahatomovnyy yurydychnyy slovnyk-dovidnyk. (2012). / I. O. Holubovs'ka, V. M. Shovkovyy, O. M. Lefterova ta in. Kyiv: Vydavnycho-polihrafichnyy tsentr «Kyyivs'kyi universytet», 2012. 543 s. 6. Batan YU. D. (2017). Do pytannya pro mistse preventsiyi u pravovomu rehulyuvanni. Visnyk Pivdennoho rehional'noho tsentru Natsional'noyi akademiyi pravovykh nauk Ukrainy. No. 10. S. 25–31. 7. Batan YU. D. (2017) Ponyattyevo-katehoriynyy aparat preventsiyi yak pryznachennya prava. Visnyk Luhans'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka. Vypusk 4. S. 11–19. 8. Pro zapobihannya koruptsiyi: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. No. 1700-VII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 2014. No. 49. St. 2056. 9. Batan YU. D. (2018) Pro yurydychnu bazu realizatsiyi preventsiyi: chy mozhna vvazhaty konstytutsiyu zakonom pro profilaktyku? Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoyi Rady Ukrainy. No. 1. S. 7–13. 10. Parkhanov H. R. (2019). Administratyvno-pravovi zasady preventyvnoyi diyal'nosti Natsional'noyi politysiyi Ukrainy dys. ... kand. yuryd. nauk: spets.: 12.00.07. Kyiv. 237 s. 11. Pro Natsional'nu politysiyu: zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. No. 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 2015. No. 40–41. St. 379. 12. Pro borot'bu z teroryzмом: Zakon Ukrainy vid 20.03.2003 r. No. 638-IV. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 2003. No. 25. St. 180. 13. Pro rishennya Rady natsional'noyi bezpeky i oborony Ukrainy vid 29 hrudnya 2016 roku «Pro Doktrynu informatsiyanoi bezpeky Ukrainy»: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.02.2017 r. No. 47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>. 14. Yesimov S. S. (2019). Realizatsiya konstytutsiyonoho oformlennya pravoporyadku v umovakh nayavnosti konstytutsiynykh ryzykiv. Sotsial'no-pravovi studiyi. Vypusk 3 (5). S. 52–57.

Дата надходження: 11.08.2020 р.

Myroslav Kovaliv

Associate Professor of the Department of
Administrative and Information Law Educational-Scientific
Institute of Law and Psychology
Lviv Polytechnic National University,
Ph. D., Professor

Lyubov Gulak

Associate Professor of the Department of
Administrative and Information Law Educational-Scientific
Institute of Law and Psychology
Lviv Polytechnic National University,
Ph. D., Associate Professor

LEGAL PREVENTION IN THE CONTEXT OF A WIDE AND UNDERSTANDING UNDERSTANDING

The article deals with the consideration of theoretical approaches to the definition of legal prevention in the context of broad and narrow understanding. Various scientific approaches to the definition of the term legal prevention in terms of criminal, criminal procedural, civil, administrative, labor law have been investigated. The essence of the concept of legal prevention as prevention, prevention and all the basic aspects related to the legal regulation of the legal phenomenon under

investigation are revealed. Attention is drawn to the fact that in the prevention of crime and offenses, the question of the methods by which preventive actions are implemented is extremely relevant.

It is emphasized that in the legal literature there is no unity on the essence of legal prevention. Some scholars argue about the preventive function of legal liability, others consider it possible to identify the preventive function of law. Instead, it is emphasized that legal prevention is a multifaceted and multifaceted phenomenon, however, it is noted that it cannot be reduced only to the function of law.

It is stated that legal prevention is manifested in the form of technical and legal tools: the use in regulations of terminology related to prevention (the terms «termination», «prevention»); use of the list (in the Criminal Procedure Code of Ukraine, the list of precautionary measures is used); use of exceptions (cases of the beginning of carrying out operatively-search actions without the available court decision by way of an exception).

It is emphasized that in the science of administrative law administrative prevention as a legal concept and an organic part of the theory of administrative law is considered from such positions as: prevention of negative social behavior of subjects and socially dangerous consequences, carried out in the manner prescribed by law; form of realization of the right; systematized group of measures of administrative and legal coercion; as a method of public administration; a set of certain legal norms (rules of conduct), ie, a sub-institution, which is complex in nature with a predominance of administrative law, establishing a certain system of coercive measures and conditions of application; legal relations of a vertical nature, which imply legal inequality of the subjects, the dominant or managing subject and the subordinate natural or legal person, ie, the managed subject).

Key words: legal prevention, prevention, offense, functions, offense prevention, legal influence.